Slachthuisbuurt

Toen & nu

foto's / herinneringen / interviews

SEPTEMBER 2026

KAD SA LON

Waar verhalen samenkomen

Gemeente Haarlem

elan wonen

37PK

Inhoud

Toen & nu
Slachthuisbuurt

Meester Thielschool

INTRODUCTIE

Voorwoord ..... p. 2
Geschiedenis ..... p. 4
Over het Slachthuis ..... p. 6

PORTRETTEN

Hannah Pelser ..... p. 10
Popcentrum Slachthuis
Ruud Ortmann ..... p. 14
Slachthuisstraat
Corrie Witkamp ..... p. 16
Slachthuisstraat
Straatinterviews ..... p. 12
Margriet Bisschop ..... p. 18
Damiatestraat
Sonja de Vries ..... p. 20
Saracenenstraat
Rob Roodbol ..... p. 22
Hannie Schaftstraat
Rienus Weidema ..... p. 26
Speeltuin Oosterkwartier
Straatinterviews ..... p. 29
Fred en Piet Hoogland ..... p. 30
Arnulfstraat
Mieke ..... p. 34
Byzantiumstraat
Dennis de Jager ..... p. 36
Zomervaart
Straatinterviews ..... p. 40
Cathy Steenkist ..... p. 42
Van Keulenstraat
Winkels ..... p. 44
Hof van Egmond
Schous Tweewielerspecialist ..... p. 46
Zomervaart
Rien en Hanna ..... p. 48
Merovingenstraat
Straatinterviews ..... p. 50
Schoolinterviews ..... p. 52

MUURSCHILDERING

Workshop De Talenten ..... p. 58
Workshop Hof van Leijh ..... p. 60
Kunstenaar Floor Sabelis ..... p. 62

Colofon
Productie en samenstelling: Stichting Kapsalon.
Fotografie Nu: Marisa Beretta.
Fotografie Toen: Noord-Hollands Archief
Tekst: Gwendelyn Luijk en Meta van der Meijden
Vormgeving: Hannah Barrow
Met dank aan: Gemeente Haarlem, 37PK, SIG, ElanWonen, Albert Heijn Vos.

Toen & nu

Ooit zat er op bijna iedere straathoek van de Slachthuisbuurt een winkel of een bedrijfje. Hier deed je niet alleen boodschappen, maar ontmoette je ook je buren, maakte je een praatje en hoorde je wat er in de wijk speelde. De winkels vormden het sociale weefsel van de buurt. Op twee na zijn ze inmiddels allemaal verdwenen.

Toen Stichting Kapsalon de opdracht kreeg van 37PK en de gemeente Haarlem om het participatietraject voor de nieuwe muurschildering op het parkeerdek van de Albert Heijn te verzorgen, was het uitgangspunt al snel gevonden: de verdwenen winkels en de verhalen die daarbij horen. Welke winkels zaten er vroeger? Wie wonen er nu in de voormalige winkelpanden? En wat vertellen die plekken en bewoners over de wijk van toen én nu?

Eerst doken we de archieven in, zo leuk om in het Noord-Hollands Archief foto's tegen te komen die ik zelf had gemaakt in mijn tijd als staffotograaf bij persbureau United Photos de Boer. Daarna gingen we de straat op, belden bij bewoners aan en verzamelden foto's, herinneringen en verhalen. Daarbij konden we rekenen op de enorme kennis en betrokkenheid van Fred Hoogland. Hij kent de wijk als geen ander en bracht ons in contact met talloze bewoners en bijzondere verhalen.

We deelden al dit materiaal met kunstenaar Floor Sabelis, die het ontwerp en de uitvoering van de muurschildering verzorgt. We organiseerden een workshop in het Hof van Leijh waar we bewoners uitnodigden om mee te dromen over de toekomst van de wijk met de vraag: "Als jij een winkel zou mogen openen in de Slachthuisbuurt, wat zou je dan verkopen?"

In het interview met kunstenaar Floor Sabelis achter in dit magazine kun je lezen hoe die uiteindelijk tot het ontwerp is gekomen. Stichting Kapsalon vindt het jammer dat het verhaal dat tijdens het participatietraject zo duidelijk naar boven kwam daarin geen plek heeft gekregen: de vele winkeltjes als ontmoetingsplekken, de herinneringen die eraan verbonden zijn en het gemis nu ze bijna allemaal verdwenen zijn.

Gelukkig verdwijnen alle door ons met bewoners opgehaalde herinneringen en foto's niet in de cloud of in een la. Dankzij de inzet van Lilian en Hannah kon dit magazine worden gerealiseerd. Het is een ode aan een wijk die blijft veranderen, waar oude en nieuwe bewoners elkaar soms nog moeten vinden, maar waar nieuwsgierigheid en ontmoeting nog altijd de basis vormen.
We hopen dat dit magazine herinneringen oproept, gesprekken op gang brengt en uitnodigt om elkaar weer eens aan te spreken op straat. Want misschien zit juist daarin wel de waarde van al die verhalen: dat ze aanleiding zijn om elkaar te ontmoeten.

Marisa Beretta
Directeur Stichting Kapsalon

Met dank aan Fred, Lilian, Hannah, Margriet, Herman en vele anderen, die ieder op hun eigen manier hebben bijgedragen aan het ontstaan van dit magazine.

Een wijk die blijft veranderen, **maar waar nieuwsgierigheid en ontmoeting nog altijd de basis vormen.**

DE WORKSHOPS. Boven: Verhalen ophalen in De Talenten. **Rechts en op de rechterpagina:** Nieuwe foto's maken in de buurt.

Geschiedenis van de Slachthuisbuurt

Wie vandaag door de Slachthuisbuurt loopt, ziet een wijk in beweging. Toch gaat de geschiedenis van deze plek veel verder terug. Tot het begin van de twintigste eeuw lagen hier vooral weilanden, boerderijen en enkele bedrijven langs het Spaarne en de Zomervaart. Dat veranderde in 1907 met de komst van het Openbaar Slachthuis, waaraan de buurt haar naam dankt. Vee werd per boot aangevoerd en via de Slachthuisstraat naar het slachthuis gebracht.

In de jaren daarna groeide de Slachthuisbuurt uit tot een karakteristieke arbeiderswijk. Woningbouwverenigingen bouwden er huizen met aandacht voor kwaliteit en architectuur. De smalle straten, de herkenbare woningen en de invloeden van de Amsterdamse School geven de buurt nog altijd haar eigen gezicht.

Generaties Haarlemmers groeiden hier op. Op bijna iedere straathoek was een winkel of bedrijfje te vinden. De bakker, kruidenier, slager en melkboer waren vaste ontmoetingsplekken waar bewoners elkaar dagelijks tegenkwamen. Die kleine ondernemers vormden samen het sociale hart van de wijk en zorgden voor een sterk gevoel van verbondenheid.

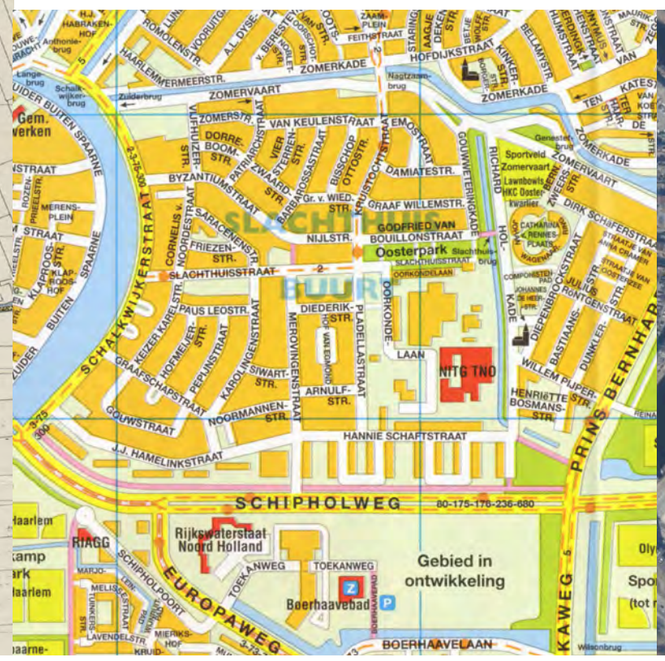
Ook nu blijft de Slachthuisbuurt zich ontwikkelen. Karakteristieke woningen zijn gerenoveerd en verduurzaamd en de komende jaren worden honderden nieuwe woningen toegevoegd. De functie van het Slachthuisterrein wordt verder ingevuld. De wijk verandert, maar de verhalen van haar bewoners en de geschiedenis van deze bijzondere plek blijven de basis vormen voor haar toekomst.

omstreeks **1900**

omstreeks **1930**

omstreeks **1990**

omstreeks **2025**

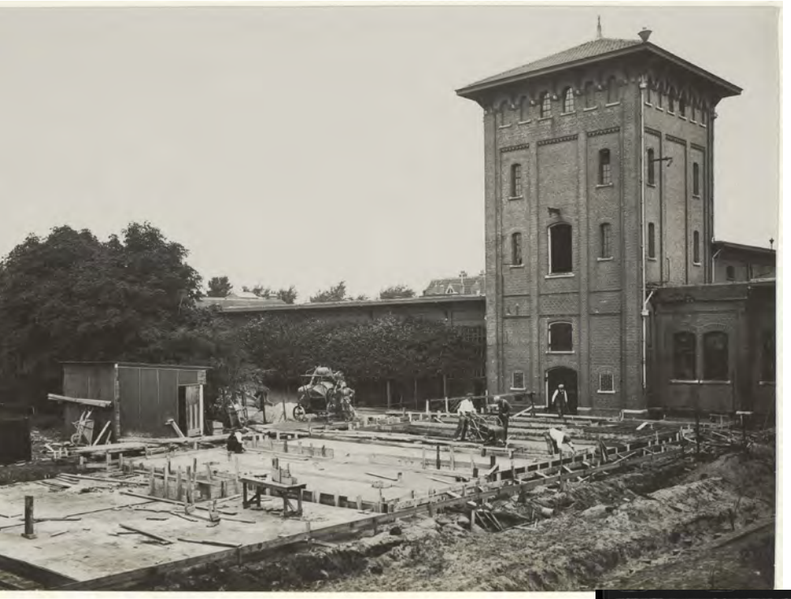

Rien (p. 48): "'s Nachts, als het muisstil was in de wijk, hoorde ik de koeien op het slachthuis-terrein loeien. Het gaf me een triest gevoel."

Corrie (p. 14) "Bij het Spaarne kwam 's ochtends een boot vol varkens aan. Een man met een stok joeg ze door de straten. Dat was toen heel normaal."

Het slachthuis, dat tot 1993 in bedrijf was, neemt **in het collectieve geheugen van de buurt een centrale plek in en heeft bij veel bewoners onuitwisbare herinneringen achtergelaten.**

Dennis (p. 36):
"Losgebroken stieren en koeien die door de buurt renden? Dan moest je de benen nemen. Je kunt het je nu niet meer voorstellen, maar zo'n beest werd soms ter plekke afgeschoten."

Cathy (p. 42) "Een ontsnapt paard stond bij ons tegen het pand aan te trappen. Mijn vader dacht dat ze tegen de gevel aan het voetballen waren."

Fred (p. 26): "De Turkse slagers die hun schapen kwamen brengen toen ze thuis niet meer mochten slachten, dat was een heel spektakel. Het slachten gebeurde op een bepaalde dag. Dan kwamen er vrachtwagens vol met schapen aanrijden."

Patricia: (p. 52) "Ik herinner me dat we de klas eens niet uit mochten omdat er een stier was losgebroken en door de straten van de wijk rende."

Personeel van het Slachthuis in de jaren '20 en rechts in 2026.

Het slachthuisterrein is een plek met **woningen, horeca, kantoren en een sportschool. Het Slachthuis is nu de muziekfabriek voor Haarlem.**

Ten tijde van het drukken van dit magazine is er onduidelijkheid over het voortbestaan van het Slachthuis in de huidige vorm.

Hannah Pelser (24) kwam op haar vierde in de Byzantiumstraat in de Slachthuisbuurt terecht. “Mijn moeder ging hier alleen met mij wonen. Helaas waren er toevallig net in onze straat weinig kinderen. Er was wel een leuke speeltuin vlakbij met draaimolens en lekkere waterijsjes.”
Hannah kan zich nog goed de vele kleine winkeltjes in de buurt herinneren. “Die zijn allemaal weg.” Ook het café Meisje met de Blonde Haren bij haar in de straat herinnert ze zich nog goed. “Daar kwam later een coffeeshop in. Toen die werd beschoten was de hele straat afgezet. De coffeeshop moest dicht, maar ging later toch weer open. Ik vond het allemaal wel grappig. Het was echt zo’n buurtje waar dit soort dingen gebeurden.”

POPCENTRUM

In de Slachthuisbuurt woont Hannah nu niet meer, ze ging op zichzelf wonen in de Leidsebuurt. Niet omdat ze dat per se wilde, ze kon waar ze opgroeide geen woonruimte vinden. Ze is nog wel verbonden aan de Slachthuisbuurt als stagiair marketing bij Popcentrum Slachthuis. “Ik werk daar sinds een half jaar voor mijn opleiding Illustration Design.” Het centrum is een creatieve broedplaats voor de muziekscene met een podium, oefenruimtes, opnamestudio’s en een café. “Het is een community, een plek rondom muziek en kunst. Jonge kunstenaars exposeren hier en er worden muzieklessen gegeven. Ook zijn er ruimtes voor bandjes om te oefenen.”
Hannah houdt zich bezig met het promoten van de muzikanten die in het popcentrum spelen. Ze vergaart informatie over wie ze zijn en wat ze maken, en verspreidt dat op social media. “Ik werk ook aan het interieur, de aankleding van het gebouw, door muren te beschilderen en posters op te hangen. Het zijn van die dingen waar niemand tijd voor heeft, maar waardoor het er net allemaal wat leuker uitziet. Ik volg een creatieve studie en vind het leuk om te doen.”
Het popcentrum heeft een bepaald sfeertje, zoals Hannah het omschrijft. “Het is een punkerplek. Het oude slachthuis, dat nu voor een deel is gesloopt, was eerst gekraakt. Die groep mensen werkte zonder geld of vergunningen. Die punksfeer wil je niet helemaal overboord gooien. Daarom houden ze ook de prijzen laag, het moet geen commerciële uitgaansplek worden.” Hannah noemt het popcentrum belangrijk voor Haarlem. “Er zijn hier sowieso heel weinig alternatieve muzieklocaties of uitgaansplekken. Iedereen die een beetje in deze scene zit, kan hier zijn ei kwijt.”

“Het is een punkerplek. Het oude slachthuis was eerst gekraakt. **Die groep mensen werkte zonder geld of vergunningen. Die punksfeer wil je niet helemaal overboord gooien.”**

GEZELLIG

De Slachthuisbuurt was een prettige plek om op te groeien, vertelt Hannah. “Het was leuk en gezellig. We waren goed met de buurvrouw, de straat was betrokken met elkaar. Als Nederland voetbalde, hing de hele wijk vol met vlaggetjes. Alles was in oranje gewikkeld, echt leuk. Wij waren geen voetbalfans, maar met de jaren gingen we het toch wel waarderen.” ■

Ten tijde van het drukken van dit magazine is er onduidelijkheid over het voortbestaan van het Slachthuis in de huidige vorm.

Rijwielhandel “In de Slachthuisstraat”

“Een koopwoning van zes ton is **helemaal niks meer in de buurt. Mijn moeder huurde in 1938 voor twee gulden per maand.”**

In de Slachthuisstraat runt Ruud Ortmann (63) al een kwart eeuw zijn fietswinkel. Hij werd driehonderd meter om de hoek geboren. Ruud zag de wijk ingrijpend veranderen. “Het is nooit een echte achterstandswijk geweest, maar rijke mensen woonden hier niet. Dat is ondertussen door nieuwbouw wel anders. In de flatjes aan de Hannie Schaftstraat woonden mensen in de bijstand. Die betaalden 300 gulden huur per maand. Nu kost een woning 1500 euro aan huur. Dat trekt een ander publiek aan. Een koopwoning van zes ton is helemaal niks meer in de buurt. Mijn moeder huurde in 1938 voor twee gulden per maand.”

IMPORT

Met de nieuwe import heeft Ruud geen probleem, hij vindt het prima. “Mensen met geld spenderen meer. Ik heb het jaren zwaar gehad toen de woningen aan de Hannie Schaftstraat werden gesloopt. Daar woonden allemaal klanten van mij. Ik verkocht ze tweedehands fietsen. Het duurde lang voordat er nieuwbouw kwam, dat is voor mijn zaak wel beter natuurlijk. Iedere klant is voor mij hetzelfde, ook als ze meer verdienen. Ik ben zoals ik ben, mensen vinden dat prettig. We willen allemaal op een normale manier behandeld worden. Ik zal nooit een klant een hoop geld afpakken. Als iemand binnenkomt met een lekke band en ik zie dat alleen het ventiel eruit is gedraaid, zet ik er een nieuwe in zonder daar iets voor te rekenen. Dat is gemoedelijkheid en dat werkt. Bovendien, eerlijkheid duurt het langst.”

Of de buurt er met nieuwe inwoners sociaal beter of slechter op wordt, daar heeft Ruud geen mening over. “Ik kan met iedereen opschieten. Het maakt mij niet uit wie je bent. Als je me verder niet lastig valt met jouw leven, dan kan ik een prima gesprek met je hebben. Of ik het nou met je eens ben of niet. Het raakt me niet, iedereen moet leven zoals die zelf wil.”

VOLKSBUURT

Ruud noemt de wijk een echte volksbuurt. “Vechten voor je leven als ze op je nek zitten, zo ging dat hier. De jeugd leefde op straat. Wij werden overdag de deur uitgeschopt. Je wist hoe laat je moest eten en verder speelden we lekker buiten. Het is allemaal wat rustiger geworden in de buurt, tegenwoordig gamen kinderen de hele dag.”

“Bewoners bemoeien zich minder met elkaar dan vroeger. Toen zaten ze met zijn allen in de straat te barbecueën. Niet iedereen houdt daarvan, het wordt door sommigen als asociaal gezien.” Ondanks veranderingen in de buurt, ervaart Ruud nog steeds een bepaalde gemoedelijkheid. “Ik ken mijn buren en help wanneer dat nodig is. Dat vind ik prettig.”

De zaak van Ruud heeft ook een sociale functie. Mensen vertellen hem allerlei persoonlijke verhalen. “Ik kan schijnbaar goed luisteren of raad geven.” Ondertussen komt er een buurtbewoonster de winkel in en vraagt om een beetje lucht in haar band. “Buiten heb je toch lucht”, zegt Ruud lachend terwijl hij de band oppompt. “Ik vraag hier geen geld voor. Als mensen van buiten de stad komen met een lekke band, kunnen ze erop wachten. Dat maakt uiteindelijk de winkel, daar draai ik op. Ik word er niet rijk van, dat hoeft ook niet. Ik kan autorijden en nog eens op vakantie. Het is goed zo.”

CREATIEF

Net als de buurt is Ruud zelf ook veranderd. Hij zat vroeger heel anders in elkaar dan nu. “Ik hou wel van rust tegenwoordig. Vroeger hingen we met een man of vijftien op straat waar mensen last van hadden. Dat zie je niet meer, maar dat is geen gemis.” Opgroeien in een volksbuurt heeft hem gemaakt tot wie hij nu is. “Ik laat me niet zomaar uit het veld slaan als mij iets overkomt. Ik zoek meteen een oplossing. Dat heb ik thuis geleerd. We hadden niks, dan word je creatief. Ik ben een overlever en geniet van het leven. Mijn plan is 105 te worden. Magere Hein hoeft mij niet te bellen, ik neem toch niet op. ” ■

"Op elke hoek zat wel een buurtwinkeltje: **een bakker, slager, melkboer, drogist of sigarenzaak. Daar kwam je elkaar tegen, iedereen kende elkaar."**

Slachthuisstraat, hoek Pladellastraat. Hier zat oorspronkelijk sigarenwinkel Sandifort. Later volgden sigarenwinkels De Prie en Evenhuis. Daarna veranderde het pand in een snackbar, achtereenvolgens onder de namen 't Hoekje, De Smulhoek en De Smulsmurf.

Corrie Witkamp (76) woont haar hele leven al in de Slachthuisstraat. Ze groeide als een na jongste op in een gezin met zeven kinderen. "Op mijn veertiende ging ik van school en hielp thuis mee." Haar moeder was vaak ziek en overleed op 56-jarige leeftijd. "Ik was toen achttien. Mijn vader werkte in ploegendienst bij Hoogovens, het huishouden kwam op mij neer." Corrie bleef in het ouderlijk huis wonen nadat haar vader overleed. "Ik ben altijd alleen gebleven." Toen het huis werd gesloopt kreeg ze een appartement in dezelfde straat.

HECHT

De buurt van vroeger omschrijft Corrie als hecht en levendig. "Je kende iedereen. Op elke hoek zat wel een buurtwinkeltje: een bakker, slager, melkboer, drogist of sigarenzaak. Daar kwam je elkaar tegen, iedereen kende elkaar. Er was veel meer contact onderling. Mensen bleven ook langer wonen in de buurt. Ik had 56 jaar lang dezelfde buurvrouw, ze werd een soort vriendin."

HET HOEKJE

Als kind mocht Corrie de eigenaar van de sigarettenwinkel in de straat helpen achter de toonbank. Later toen de winkel Snackbar 't Hoekje werd, is ze daar gaan werken. In die periode maakte ze van alles mee. "Soms stonden er mensen met een drankje te praten. Gezellig, maar het kon ook vermoeiend zijn als ze te veel op hadden. Al dat slappe geklets. Om daar vanaf te komen vertelden we dat iemand ons had verraden.

Lilian en Corrie

In 2005 werd het gebouw gesloopt en kwamen er appartementen. Lilian woont nu op de plek waar Corrie in de zaak stond.

We hadden namelijk een vergunning om bier te verkopen, maar de klant mocht niet in de snackbar drinken. Anders kregen we een boete. Het was gelijk afgelopen."

HOEFJES

Corrie herinnert zich nog levendig hoe de varkens door de straten werden gedreven naar het slachthuis. "Bij het Spaarne kwam 's ochtends een boot vol aan. Een man met een stok joeg ze door de straten. Dat was toen heel normaal. Je hoorde hun hoefjes op de kinderkopjes, er was nog geen asfalt."
De Slachthuisbuurt was bijzonder kinderrijk. "Gezinnen met zeven à acht kinderen waren heel normaal. We speelden altijd op straat, maar niet allemaal samen. In de Bavowijk rond de Kruistochtstraat en Damiatestraat woonden de katholieken. Ze noemden ons de rooien en mochten niet met ons spelen. Wij waren de kinderen van de PvdA-stemmers. De Palmpasenoptocht ging ook nooit hier door de straat, alleen door de katholieke buurt."

WEILAND

"Het was allemaal weiland vanaf de Hannie Schaftstraat", vertelt Corrie. "De buurt lag zo'n beetje aan de rand van Haarlem. Schalkwijk was er nog niet. Nu is alles volgebouwd, zelfs de schooltuintjes van vroeger. Dat is jammer." Corrie ging graag naar café 't Luifeltje op de hoek van de Kruistochtstraat voor de brug. "Op vrijdag na afloop van de markt kwam daar altijd een leuke jongen die panty's verkocht. Het is nooit wat geworden tussen ons." ■

Sophia, Thiago, Viënna en Anaïs

< “Mijn favoriete plek is de muur bij de brug”, zegt **Sophia** (10). “Ik vind de twee muurschilderingen aan het Nagtzaamplein heel mooi.”
Haar moeder, **Anaïs de Jong** (34), woont sinds een paar jaar weer in Haarlem. “Hiervoor woonde ik in Krommenie. Ik heb de stad echt gemist. Het voelt als thuiskomen.”

Ria

“Het leven leek soms te bestaan **uit boenen en kijken wat de buren deden.”**

Ria (78) is opgegroeid in de Slachthuisbuurt. Ze kwam er als driejarig meisje wonen en weet nog goed hoe anders de wijk er toen uitzag. “Om ons heen lagen allemaal weilanden. Je kon helemaal tot Schiphol kijken! Voor ons – de kinderen - betekende dat vooral vrijheid: we konden eindeloos buiten-spelen in al dat groen.”
Ze herinnert zich ook het slachthuis nog levendig: de koeien die erheen werden gebracht, en hoe ze als kind stiekem over het ijs van de bevroren sloot eromheen liep om naar binnen te gluren. “Ik zie die roestige haken en die tegeltjes nog voor me.”
In de jaren vijftig werd het dagelijks leven in de wijk sterk bepaald door de katholieke kerk, vertelt Ria. Er golden duidelijke regels en er was veel sociale controle. “Het leven leek soms te bestaan uit boenen en kijken wat de buren deden. Niet spelen als er nog niet gepoetst was, anders moest je biechten. Ik vond dat verstikkend.” Ze droomde ervan om ooit ergens anders te wonen, “aan de andere kant van het Spaarne, waar het leven vrijer is.” Dat lukte haar ook, en lange tijd dacht ze dat ze nooit meer terug zou keren.
Maar het leven kan gek lopen en nu woont ze alweer dertig jaar in haar oude buurt. De wijk is volgens haar enorm veranderd. “De oude garde was een hechte gemeenschap van mensen die Haarlem na de Tweede Wereldoorlog weer hadden opgebouwd. Het waren allemaal mensen die van heel erg netjes hielden. Zelfs het knopje van de deurbel werd gepoetst! Nu is de buurt een mengelmoesje van heel verschillende mensen, met heel verschillende levens. Er is minder onderling contact. De mensen hebben minder tijd voor elkaar.”
Toch zijn er ook vandaag nog plekken waar het oude buurtgevoel bewaard blijft. “De fietsenmaker in de Slachthuisstraat repareert je fiets nog altijd voor een habbekrats. Er staan altijd wel een paar mensen te kletsen. Dat is nog een echte ontmoetingsplek.”

Uiterst links: Margriet: "In dit gebouw aan de Damiatestraat vergaderde het bestuur van woningbouwvereeniging St. Bavo waar mijn vader in mijn vroege jeugd actief bestuurslid was."
Links: Huur betalen in een kantoor van Woningbouw-vereeniging St. Bavo.
Onder: Aeneas Mackayschool aan de Zomervaart 170, gesloopt in 1985.

"We liepen elke ochtend met een groep **van tien tot twintig kinderen, allemaal uit dezelfde flat, naar school toe."**

"Het was armoedig, het was afzien, maar het was een intens gelukkige tijd", zegt Margriet (1958) over haar kinderjaren in de Hannie Schaftstraat. "We woonden in een flatje dat haaks op de winkelgalerij stond. Die flats zijn nu afgebroken. Gelukkig maar, want mooi was anders: het was van die na-oorloogse crisisbouw. Iedereen in die buurt was Rooms-Katholiek er woonden allemaal grote gezinnen. Want voorbehoedsmiddelen? Ho maar! Het puilde er echt uit. Als volwassene kreeg ik ooit nog zo'n flatje aangeboden als sociale huurwoning en ik schrok me rot. Dat we in dat kleine huisje woonden met een gezin van zes!
Maar als kind zag ik dat helemaal niet. Ik herinner me vooral dat ik me er zo veilig en geborgen voelde. Aan elk trapportaal zaten een stuk of zes of misschien acht woningen. Ging één van de moeders de deur uit, dan liet ze de voordeur openstaan en riep ze door de hal: Ben een boodschap doen. Let jij op de kinderen? En dan wist de rest genoeg.
Mijn ouders hebben nooit een oppas hoeven regelen. Ze hoefden ook niet met ons mee naar school. We liepen elke ochtend met een groep van tien tot twintig kinderen, allemaal uit dezelfde flat, naar school toe."
Sinds zeven jaar woont Margriet weer in de Slachthuisbuurt. "Ik kreeg een huis aangeboden in de Merovingenstraat. Ik moest het opzoeken omdat ik niet wist waar het lag en dacht: *Fuck*, dat is vlakbij ons oude huis." ■

Sonja de Vries (72) kwam op dertienjarige leeftijd vanuit Amsterdam in de Amsterdamse Buurt in Haarlem wonen. Haar ouders hadden daar een cafetaria. Op haar 22ste kocht ze met haar ex-man de melkwinkel aan de Saracenenstraat. Dat verbouwden ze tot woonhuis. “De buurt is een stuk drukker geworden met auto’s en dergelijke”, vertelt Sonja. “Vroeger was de straat leeg, daar werd gevoetbald. Gelukkig is het pleintje er nog steeds in de straat. Kinderen kunnen daar lekker spelen. Ik hou daarvan. Je kunt er ook een feestje geven als je kind jarig is. Ik vind het heel belangrijk dat kinderen spelen. Toen mijn zoon Maurice elf maanden was ben ik gescheiden en heb hem alleen opgevoed. Er woonden 23 kinderen in de straat die samen opgroeiden. Wij ouders hielpen elkaar. We brachten limonade naar het pleintje, als er een bandje lek was werd die geplakt. Was er een noodgeval dan paste je op elkaars kinderen, dan kon je kind even bij een ander logeren of kwam er eentje bij mij. Heel normaal vonden we dat. De kinderen gingen allemaal naar dezelfde school, liepen samen de Avondvierdaagse en zwommen met z’n allen.”

“Er woonden 23 kinderen in de straat **die samen opgroeiden. Wij ouders hielpen elkaar.”**

VEILIG

De buurt voelt goed voor Sonja. Ze woont alleen en voelt zich er veilig. “Ik ken de hele straat. Als ik laat thuis kom en overal de lichten zie branden, weet ik dat iedereen er is. Dat is fijn. De meeste bewoners in deze straat wonen hier al veertig tot vijftig jaar. Als ik wat nodig heb, loop ik de straat in en vraag of iemand even kan helpen. Ik kreeg laatst de cv-ketel niet gevuld, dan loopt de buurman even met me mee. In een nieuwbouwwijk of dure wijk zou ik dat niet zo snel doen.”
Sonja wijst naar de overkant waar vroeger de broodfabriek van de Coöperatie Vooruitgang zat. “Die bakte brood voor de supermarkten van Coop. Daarna heeft het schoonmaakbedrijf van Ruud Sander er even ingezeten.

Sonja met buren Rinske en Jaap Harteveld met baby Hannah.

“Toen begon iemand er een zonnebankstudio. **Maar dat was het helemaal niet, het was een hoerenkast.”**

Toen begon iemand er een zonnebankstudio. Maar dat was het helemaal niet, het was een hoerenkast. Ik ben op hoge poten naar het politiebureau gegaan. Je huis zakt toch in waarde. Zolang niemand overlast veroorzaakte, kon de politie niets doen. Die bezoekers willen zo snel mogelijk naar binnen en weer weg, dus ik had geen last van ze. Ik ontdekte dat het een hoerenkast was omdat er allemaal meiden naar binnen gingen en mannen voor een korte periode. Buiten stonden dure Mercedessen met Duitse nummerplaten geparkeerd. Plotseling was de eigenaar vertrokken. Daarna werd steeds meer van de fabriek gesloopt. Wat er nu staat is een stuk beter.”

TYPISCH VOLKSBUURT

De buurt kent nog steeds saamhorigheid. “Als iemand ziek is, ga je er even heen om een bloemetje te brengen of iets te eten. Ik kook toch altijd voor een weeshuis. Ik denk dat wij van een generatie zijn die makkelijk contact maakt, we zijn toegankelijker. Als je voelt dat er iets aan de hand is, vraag je even wat er is. We groeten elkaar op straat en maken een praatje, typisch voor een volksbuurt. Oudere mensen willen graag een praatje maken, die zijn vaak eenzaam. Nou, dan nemen ze even vijf of tien minuten van mijn tijd in beslag. Als die mensen daar gelukkig van worden, doe ik dat. De deur staat altijd op een kier bij mij, maar dat is in de buurt wel minder geworden. Tegenwoordig is iedereen bezig met werken en carrière maken. Ze hebben geen tijd, de kinderen zitten op de crèche. Wat mij ook opvalt, is dat het een voorrecht schijnt te zijn om gegroet te worden. Misschien ben ik te kritisch, maar ik zeg altijd gedag. Dat vind ik normaal.” ■

"Iedereen rookte, het was een sociale bezigheid. **Was er een verjaardag, dan kwam de vrouw des huizes bij ons met een boodschappenlijstje."**

De vader van Rob Roodbol (67) begon in 1956 een sigarenzaak in de Hannie Schaftstraat op nummer 25. Volgens Rob telde de Slachthuisbuurt in die tijd veel sigarenzaken. "Iedereen rookte, het was een sociale bezigheid. Was er een verjaardag dan kwam de vrouw des huizes bij ons met een boodschappenlijstje. De sigaretten kwamen op tafel te staan, doodnormaal was dat. Je mocht overal roken, ook in de winkel. Mijn vader rookte zich een slag in de rondte."

WINKEL

In de Hannie Schaftstraat waren meerdere winkels waar bewoners voor hun eerste levensbehoeftes terecht konden. "Eigenlijk was de straat een soort voorloper van de supermarkt. Dat allerlei producten zo vlak bij elkaar te verkrijgen waren, trok klanten. Daardoor verdwenen enkele winkeltjes in de buurt, die waren niet langer rendabel.

We woonden met zijn vieren achter de winkel. Daar hadden we een keuken en huiskamer. We sliepen boven de zaak. Ik was het nakomertje, de andere kinderen gingen al snel de deur uit. Wat eerst de huiskamer was, werd later bij de winkel getrokken. Mijn moeder ging daar speelgoed verkopen. Rond Sinterklaas hielp ik haar met inpakken."

GEMOEDELIJK

Als Rob vroeger uit school kwam kreeg hij van zijn moeder iets te drinken. "Daarna werd ik naar buiten geschopt en speelde ik met mijn vriendjes op straat. Ik was altijd buiten aan het voetballen en niet anders gewend. Mijn inmiddels overleden jongste zus had wel moeite met het gebrek aan aandacht van onze ouders, begreep ik jaren later van haar. Ik was een typetje dat het allemaal prima vond. Op zondagochtend ging ik met mijn vader vissen of naar het voetballen toe. Op zondagmiddag gingen we met z'n drieën met de auto weg. Ik heb een gemoedelijke jeugd gehad in een gemoedelijk buurtje. Mensen kwamen dagelijks bij elkaar over de vloer. Tegenwoordig is het alleen maar werken, werken, werken."
"Mijn moeder overleed toen ik negentien was. Mijn vader had al snel een nieuwe vriendin. Ik hielp hem geregeld in de zaak."
Op zijn zevenentwintigste nam Rob de zaak over. "Mijn vader wilde nog even van het leven genieten, ging met pensioen en trok bij zijn vriendin in. Ik heb de winkel voortgezet en bleef boven de zaak wonen. Het was niet direct mijn plan, maar de andere kinderen hadden geen interesse om de zaak over te nemen."

>>

Links: De winkel in de Hannie Schaftstraat.
Boven: De ouders van Rob in de zaak.
Rechts: Rob op de plek waar de winkel ooit stond.

Rob

>> **VERPAUPERING**

Door de verpaupering kreeg de Slachthuisbuurt een steeds slechtere naam. “Zo’n vijftien jaar geleden werden de huurprijzen voor de flats tegenover ons in de straat steeds lager. De ouderen trokken weg en Turkse en Marokkaanse mensen kwamen ervoor in de plaats. Dat was geen probleem, maar daarna kwamen de junkies en alcoholisten. Allemaal mensen die redelijk kansloos op de arbeidsmarkt zijn, maar die toch een woning moeten hebben. Daarmee werden de gaatjes opgevuld. Ze zwierven op straat, in een oude telefooncel werd zelfs gedeald.”

Op het laatst woonde Rob antikraak in zijn eigen pand en maakte in die periode van alles mee. “De naaste buren hadden ruzie en de man sloeg met zijn hand dwars door de glasplaat van de deur heen. Het hele portiek lag vol met bloed. Een andere keer was ik in de winkel aan het werk en kwam de brandweer met loeiende sirenes de straat inrijden. Een vader bleek onder invloed van drugs op de bank te slapen terwijl zijn dochtertje van een jaar of vijf onder het bed met een aansteker speelde. Gelukkig is het goed afgelopen.”

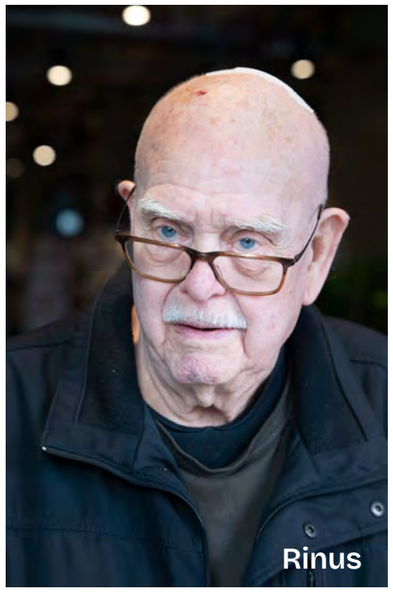
Ongeveer tien jaar geleden, vlak voor de sloop van het pand waar Rob woonde, verhuisde hij met zijn zaak naar de Generaal Cronjéstraat in Haarlem-Noord. “Ik woon niet meer in de Slachthuisbuurt, maar als ik er kom valt me op hoe mooi opgeknapt het is. Er woont nu een heel ander slag mensen.” ■

“De man sloeg met zijn hand **dwars door de glasplaat van de deur heen. Het hele portiek lag vol met bloed.”**

Wessel kwam even kijken toen we Rob op de foto zetten bij zijn woning.

Rinus

Fred

R

Rinus Weidema (85) woont sinds zijn vijfde jaar in de Slachthuisbuurt. Vanaf 1973 was hij werkzaam in speeltuin Oosterkwartier, en later in speeltuin Haarlem-Oost, dat nu De Papagaai heet. “Ik was onder meer penningmeester en voorzitter, en mijn vrouw toezichthouder. Het liep als een trein. Het was de grootste speeltuin van Haarlem. We organiseerden van alles: rommelmarkten, activiteiten voor de kinderen en busreizen naar pretparken als Linnaeushof en Avifauna. Mijn zoon Eric bedacht de kinderdisco. Dat liep zo goed dat andere speeltuinen het overnamen.”
Fred Hoogland (76) haakt bij het gesprek aan. Hij runde samen met zijn broer racefietswinkel Hoogland Springfield in de Slachthuisbuurt. “Iedereen kende Rinus, hij was dag en nacht in de speeltuin. Kinderen gingen er gelijk uit school heen. Waren er drie of vier kinderen in de buurt jarig, dan gingen we dat bij oom Rinus vieren.”
Aan de wand in de woonkamer van Rinus hangt een foto met daarop het straatnaambord Weidemapad. “Onze naam vlakbij de speeltuin. Dat vond ik een eer.” Op een andere foto staat zijn vrouw Jo die wordt gehuldigd met een lintje door oud-burgemeester Jaap Pop voor haar inzet in de speeltuin.

KINDERBOERDERIJ

Bij de speeltuin was ook een kinderboerderij met geitjes, kippen, konijnen, cavia’s en een schaap. Rinus: “Dat schaap kreeg op een gegeven moment een jonkie. Die overleefde het niet. Wat moest ik nou met dat dode dier? Ik bracht het lammetje in een zak naar het slachthuis. Daar zou het met het afval meegaan. De volgende dag vroeg ik aan Jo: wat zit er in die zak? Rotzooi zegt ze. Bleek het lammetje erin te zitten. Had ik de verkeerde zak weggebracht.”
Fred merkte niet veel van het slachthuis, hij werkte altijd. Wat hij zich wel herinnert zijn de Turkse slagers die hun schapen kwamen brengen omdat ze thuis niet meer mochten slachten. “Dat was een heel spektakel, het slachten gebeurde op een bepaalde dag. Dan kwamen er vrachtwagens vol met schapen aanrijden.”

>>

Speeltuin Oosterkwartier
Rinus Weidema

>> Op de kinderboerderij werkte ooit een dierenverzorger die volgens Rinus niet helemaal spoorde. “Zo rond de kerst kwam ik aanrijden bij de speeltuin waar die jongen aan de stoeprand stond te huilen. Hij vertelde dat de geiten en konijnen waren gestolen. Dat heeft nog in de krant gestaan. Ik ben naar het politiebureau gegaan om aangifte te doen. Daar is nooit wat uitgekomen. De dieren waren weg. Een jaar later weer tegen de kerst kwam er een man naar ons toelopen met de vraag of we nog beesten wegdeden. Toen bleek dat die verzorger ze vorig jaar allemaal aan hem had verkocht.”

> “Ik kwam aanrijden bij de speeltuin waar die jongen stond te huilen. **Hij vertelde dat de geiten en konijnen waren gestolen. Dat heeft nog in de krant gestaan.”**

VERANDERD

Rinus vindt dat de buurt veranderd is in de loop der jaren. “De samenleving valt een beetje uit elkaar, de saamhorigheid is weg. We kwamen voor elkaar op, we hielpen elkaar. Kinderen zijn nu een stuk brutaler. Als ik vroeger tegen vervelende jongens op de speeltuin zei dat ze moesten ophouden en dat tante Jo en ik de baas waren, dan luisterden ze. Nu is dat anders.”
Fred: “Het was allemaal gemoedelijker en knusser. Als ik laat van mijn werk thuis kwam, zaten de mensen nog buiten en vroegen mij of ik ook een biertje wilde. Toen ik hier kwam wonen stonden er op het Hof van Egmond geen heggen in de binnentuin. Er was veel contact, je groette elkaar. Nu staan er overal schuttingen en zijn ramen afgeplakt. Mensen die niet uit Nederland komen sluiten zich af. Ik zit in de bewonersvereniging. We organiseren van alles zoals een burendag of het versieren van een kerstboompje, maar er is geen animo. Het is vechten tegen de bierkaai. Het zijn altijd dezelfde vier à vijf bewoners richting de 80 jaar die opdagen. Er is geen nieuwe aanwas, onze kinderen wonen hier niet meer.” ■

Albert Heijn
Straatinterviews

Yasser en Wateen

Yasser (35): “Mijn vrouw en ik komen uit Jemen. Daar hadden we te maken met oorlog en geweld. Ons leven hier is anders, maar onze kinderen kunnen hier veilig opgroeien. Onze dochter is 6 jaar oud, en mijn vrouw is zwanger van ons tweede kindje.
We wonen in een mooie straat en hebben hele aardige buren. Onze buurman is pasgeleden overleden. Mijn vrouw en ik gaan vaak even bij de buurvrouw op bezoek, en nemen dan iets te eten mee wat door mijn vrouw gekookt is. We zijn door veel mensen in Nederland geholpen met dit nieuwe leven. Nu kunnen wij zelf helpen.”

“Met buren bouw je echt iets op. De buren uit ons eerste huis nodig ik nog steeds uit op verjaardagen”, vertelt **Rosanne** (39). Ze woont sinds 2008 in de wijk: eerst in een huurhuis en sinds 5 jaar in een koopwoning.
Achter het nieuwsbouwcomplex is een parkeerterrein waar haar kinderen veel spelen. “Het is lekker besloten en dus behoorlijk veilig. Ook voor de ouders is het een ontmoetingsplek geworden. Ik ben ook blij dat er een nieuwe speeltuin komt. We gaan nu wel eens naar die bij De Hamelink, maar die wordt ook gebruikt als hangplek door scholieren. Er wordt veel gerookt en het taalgebruik is ook niet wat je wil voor je kleine kinderen.”
Ze ziet dat de buurt in beweging is. “Mijn man gaat graag naar bandjes kijken en is daarom heel blij met de nieuwe functie van het Slachthuisterrein.”

Rosanne

Jessica en Fred

De winkel is sinds 2016 een woonhuis, waar Jessica en haar zoon wonen.

"Dat ben ik, en dat is mijn broer Piet." Fred Hoogland (1949) wijst twee mannen aan op een zwart-witfoto. Trots kijken de twee in de camera. "En dit was onze winkel. We bouwden er racefietsen onder de naam Springfield."

BIJVERDIENEN

Hoogland Springfield, op de hoek van het Hof van Egmond en de Arnulfstraat, was een begrip in de buurt. Fred rolde de handel in toen hij pas 17 jaar oud was. "Ik wielrende heel graag, en dan vooral in Noord-Brabant. Maar daar moest ik dan wel steeds met de auto heen, en ook toen was de benzine niet goedkoop. Om wat bij te verdienen, begon ik wielrenspullen te repareren en te verkopen, gewoon vanaf mijn slaapkamer. Op een gegeven moment was ik meer bezig met verkopen dan met fietsen."

"Om bij te verdienen, ging ik repareren en verkopen. **Op een gegeven moment was ik meer bezig met verkopen dan dat ik nog fietste.**"

SOCIAAL

In de jaren '70 was de racefietshandel de spil van de buurt. "De deur van de werkplaats stond de hele dag open. De wijkagent kwam 's ochtends een bakkie drinken. En als de kinderen 's middags uit school kwamen en hun ouders waren niet thuis, konden ze bij mij de sleutel ophalen. Ik had een kastje met sleutels van de halve buurt." Nog een voorbeeld van hoe sociaal de buurt was: "Er was een man die elke ochtend een praatje kwam maken als hij de hond uitliet. Op een dag vertelde ik hem

>>

>> dat een vrouw verderop ongeneeslijk ziek was en dat ze zo dol was op accordeonmuziek. Wacht maar, zei hij. Even later stond hij op de stoep voor haar huis op zijn accordeon te spelen. De hele buurt kwam een kijkje nemen."

VAKANTIE

Fred woonde met zijn gezin naast de winkel. Toch was hij vaak pas laat thuis, want zijn broer Piet en hij maakten lange dagen. "Wielersport was heel populair in die tijd. Er waren altijd genoeg mensen die een nieuwe fiets kochten, of die hun wiel recht moesten laten buigen. 's Zomers begonnen we om 7 uur 's ochtends en we werkten door tot 10 uur 's avonds. Mijn vrouw en kinderen gingen mee met de uitjes van de speeltuin om de hoek. Zo hadden ze toch een beetje zomervakantie."

"Wielersport was heel populair in die tijd. **Er waren altijd genoeg mensen die een nieuwe fiets kochten, of die hun wiel recht gebogen moesten hebben.**

Eind jaren '80 stopte Fred met de racefietshandel. Hij werkte daarna nog 30 jaar als hoofd depot bij het Frans Hals Museum. Toch is de buurt het winkeltje na al die jaren nog niet vergeten. "Er zijn nog steeds mensen die mij hun oude Hooglandfiets komen brengen", vertelt Fred. "Een fiets van Hoogland moet terug naar Hoogland, vinden zij." Freds broer Piet heeft bij zijn huis een klein museum gemaakt voor al die oude spullen.
Tegenwoordig woont Fred in de Arnulfstraat. "Ik kijk dus nog steeds elke dag uit op mijn vroegere winkel, maar ik zie er tegenwoordig nooit meer klanten." Met een knipoog: "Het is jaren geleden al een woonhuis geworden." ■

Fred en Piet

De vader van Fred en Piet in de werkplaats.

"Een fiets van Hoogland moet terug naar Hoogland, **vinden sommige mensen." Piet heeft bij zijn huis een klein museum gemaakt voor al die oude spullen.**

“De bakker op de hoek van de Byzantiumstraat **bakte op Moederdag gratis taarten. Kinderen mochten die komen versieren.”**

Het is woensdagmiddag en het schoolplein van De Talenten staat vol vaders en moeders die hun kinderen komen afhalen. Het is wachten tot de bel gaat. Als kind wachtte Mieke (49) op diezelfde bel, maar dan vanuit het klaslokaal. “Zelf heb ik ook op deze school gezeten. Ik ben in de Vijfhoek geboren, maar in deze wijk opgegroeid. Ik woon er dus al bijna mijn hele leven.”

WINKELTJES

Als kind woonde ze in de Hannie Schaftstraat, waar toen nog heel veel kleine winkels zaten. “Links had je de groenteboer, daarnaast zat een supermarktje, daarnaast een sigarenzaak waar we snoep haalden. Drop kochten we bij de DA drogist verderop. En op de hoek zat een gordijnenwinkel. Er waren twee speeltuinen in de buurt: de ‘gele’ en de ‘grote’. Als je dat zei, wist iedereen welke speeltuin je bedoelde.

MOEDERDAG

De bakker op de hoek van de Byzantiumstraat bakte op Moederdag gratis taarten. Kinderen mochten die op zondagochtend komen versieren. De taart mocht je meenemen naar huis om aan je moeder te geven. Als zesjarig meisje deed ik daaraan mee en mijn foto kwam in de krant. Het artikel heb ik thuis nog.”

Die kleine winkels fungeerden als smeermiddel van de buurt. “Het was er gezellig en mensen maakten er makkelijk een praatje met elkaar. Het is jammer dat die winkeltjes er niet meer zijn.” Toch is de buurt in de kern hetzelfde gebleven, ziet zij. “De sfeer verschilt echt van straat tot straat, maar bovenal is het een volksbuurt waar je zo bij elkaar naar binnen loopt. Dat was vroeger zo, en zo is het nu nog steeds.” ■

Tabakspeciaalzaak ‘t Jagertje

‘Het was altijd gezellig druk. **Vanuit de achterkamer hoorden wij gelach, hard gepraat; de klanten wilden hun verhalen aan mijn ouders kwijt.’**

Dennis de Jager (61) woont nog altijd in het huis aan de Zomervaart waar hij opgroeide. “Mijn ouders hadden hier tabakszaak ‘t Jagertje. In mijn woonkamer nu zat vroeger aan de voorkant de winkel. Achter was er ruimte voor een klein woonkamertje, afgesloten door een schuifdeur. Boven hadden we één slaapkamer waar we met z’n vieren sliepen.” Na het overlijden van zijn moeder in 2001 verbouwde Dennis het pand. De tabakszaak sloot eind jaren tachtig. “Het was een echte buurtwinkel. Mijn ouders werkten van ’s ochtends zes tot ’s avonds zeven uur, lange dagen. De winkel trok een >>

Dennis

vaste groep buurtbewoners. Het was altijd gezellig druk. Vanuit de achterkamer hoorden wij gelach, hard gepraat, de klanten wilden hun verhalen aan mijn ouders kwijt.”

VROEGER

“Rond Koninginnedag hadden we hier twee weken kermis voor de deur, dan sloten ze de weg af”, vervolgt Dennis. “Dat was hartstikke leuk natuurlijk.” Hij koestert goede herinneringen aan vroeger. “Waar nu nieuwbouw is, stond ooit een school. Na het avondeten klommen wij over het zeven meter hoge hek om op het plein te voetballen. Dat deden we ook op het pleintje in de Emostraat. Als je een bal tegen een auto schopte, kon het gebeuren dat de eigenaar de bal lek prikte. Later kwamen we bij elkaar in het Broederhuis, een jeugdhonk waar muziek werd gedraaid. Ik heb een hecht vriendenclubje van een man of vijf aan vroeger overgehouden. We hebben nog regelmatig contact met elkaar.”

“Ik heb een hecht vriendenclubje van een **man of vijf aan vroeger overgehouden. We hebben nog regelmatig contact met elkaar.”**

SLACHTHUIS

Net als vele andere bewoners kent Dennis ook de nodige verhalen over losgebroken stieren en koeien die door de buurt renden. “Dat was spannend. Dan moest je de benen nemen. Je kunt het je nu niet meer voorstellen, maar zo’n beest werd soms ter plekke afgeschoten. Wijkagent Van de Schaaf reed dan op zijn fietsje erachteraan, samen met politie in Dafjes en mensen van het slachthuis in witte jassen. Die probeerden met touwen het dier te vangen.” De buurtwinkels speelden een belangrijke rol in de Slachthuisbuurt. “We hadden hier op de Zomervaart verschillende ondernemers zitten. Op de hoek zat café ‘t Luifeltje, daar werd in de avond nog wel eens gevochten. Daarnaast zat patatzaak Van der Drift die eigen patat en ijs maakte. In het pand ernaast zat een soort grand café met stoeltjes en tafeltjes buiten waar wielrenners appelgebak aten. Aan de andere kant van ons was een fietsenzaak en een kapper. Om de hoek zat groenteboer Wesselink, een hoekje verder een winkel die van alles en nog wat verkocht. Als er zakken met zout gelost werden, dan vroegen ze of wij wilden helpen. Daar kregen we een cola en een gulden voor. Alles verdween met de komst van de supermarkten.”

OUDE STEMPEL

Over de Slachthuisbuurt is Dennis duidelijk: “Die is enorm veranderd. Dat zit hem in de mentaliteit van de mensen. Ik ben van de oude stempel: heb respect voor ouderen, laat iedereen in zijn waarde, ben niemand tot last en probeer iemand in nood te helpen. Nu lijkt iedereen meer op zichzelf. Mensen uit Amsterdam verkopen hun huis goed en komen hier wonen. Dat is toch een ander publiek, meer op zichzelf. Vroeger werd je gecorrigeerd door ouderen, er was meer sociale controle. Je kende iedereen. Het omkijken naar elkaar zie je nog weinig, dat vind ik jammer. Het voelt wel als een achteruitgang van de buurt.” ■

> **Agnes van der Kamp** (71): "De kinderen gingen allemaal met elkaar om. Mijn buurvrouw hiernaast was vroeger mijn vriendinnetje, we speelden altijd met elkaar. Het was heel gezellig, we konden lekker buiten kaatsballen tegen de muur, touwtjespringen en elastieken."
"Nu wordt er niet meer buiten gespeeld. Ze zitten allemaal binnen achter de computer. Hier om de hoek wonen vier gezinnen met kleine kinderen. Die gaan 's morgens naar hun werk en komen aan het eind van de middag terug. Dat was vroeger niet zo. Mijn moeder werkte 's morgens, ze maakte huizen schoon. Mijn vader werkte bij de PEN, die had een volledige baan. Als wij om twaalf uur uit school kwamen, was mijn moeder thuis."
"We gingen allemaal naar dezelfde school en veel kinderen van die generatie wonen nu ook weer in deze buurt. De kinderen en kleinkinderen daarvan kennen we ook. Ik vind het een fijne buurt. We wonen in een rustige straat. Ik hoor nooit iets van narigheid hier bij het Hof van Egmond. Als ik vroeger vertelde dat ik in de Slachthuisbuurt woonde, keken ze gek op. De buurt had een slechte naam. Mensen van buiten vonden dat allemaal tuig ofzo. Rondom de Slachthuisstraat woonde wel een ander soort mensen dan wij. Die waren beroemd en berucht. Die slechte naam is wel verdwenen, dat komt ook doordat er koopwoningen kwamen."
"Ik ben jong getrouwd met achttien jaar, we konden een appartement in Schalkwijk krijgen. Op mijn dertigste zijn we weer in deze buurt teruggekomen. Ik wilde heel graag terug naar waar ik ben opgegroeid. Mijn ouders woonden op nummer 13 en wij kregen toevallig huisnummer 23, vier huizen verder."
Over de bewonersvereniging is Agnes zeer te spreken. Die heeft onder meer de bloemenmanden aan de lantaarnpalen geregeld.
"De vrijwilligers organiseren allemaal leuke dingen zoals een buurtbarbecue. Afgelopen juni bestond Hof van Egmond honderd jaar. Daar hebben ze van alles voor geregeld. Elke eerste zaterdag van de maand drinken we koffie op het plein. Het lukt de commissie helaas niet om jongere bewoners te betrekken. Die hebben geen tijd, ze werken de hele dag. Dat is wel jammer, met koffiedrinken zijn het altijd dezelfde tien mensen die komen. Die saamhorigheid, het even naar elkaar omzien als dat nodig is, dat delen we voornamelijk met de oude bewoners."
Agnes merkt dat de Slachthuisbuurt een gewilde wijk wordt om te wonen. "Veel Amsterdammers kopen hier een woning. Mijn broer woont in de Amsterdamse buurt, ze betalen daar voor een huis nog kleiner dan dit zomaar negen ton en ze staan ervoor in de rij. Er komen jonge gezinnen wonen met bakfietsen die amper op de stoep passen. De huizen worden heel duur, onze kinderen of kleinkinderen kunnen hier niet meer wonen. Dat is treurig."

Agnes

v "Aan het einde van de Merovingenstraat stond een rood-wit hekje. Daarachter waren geen huizen: je keek zó de polder in. Op dat doodlopende stuk heb ik leren fietsen.", vertelt **Herman Wijkhuisen** (1947), die al zijn hele leven in de Slachthuisbuurt woont. Hij kent er elke straatsteen.
De buurt van vroeger was hecht, herinnert hij zich. "Bij ons in de straat had je Opa Prins. Zo noemde iedereen hem. Hij zat de hele dag omgekeerd op een stoel en hield alles in de gaten. Mensen letten op elkaar." Vertrouwen was vanzelfsprekend: buren hadden een loper en konden zo bij elkaar naar binnen.
Bladerend door oude foto's Wijkhuisen het verleden tot leven. Bij een afbeelding van vijf jonge vrouwen op de fiets wijst hij: „'Dat is mijn moeder, bij De Corporatie. Dat was toen de grootste winkel in de buurt, voordat de supermarkten kwamen."
Wat hem vooral is bijgebleven, is de saamhorigheid. "Op bijna elke straathoek zat wel een winkeltje. Daar ontmoetten mensen elkaar. Ze zaten op bankjes te praten of gingen even naar de slager, ook als ze niets nodig hadden. Voor een cent kocht je een snoepje. Bij ijsboer Drift haalde je een ijsje voor een kwartje. Het ijs doopte hij in de hagelslag, altijd van het merk Venz."
Na school hielp Wijkhuisen een boer uit de buurt met hooien. "Als hij langskwam met zijn tractor, sprongen mijn vrienden en ik achter op de kar. Even helpen en bij de koeien kijken. Later ging mijn verkering ook mee."
Wijkhuisen was zestien jaar actief in de wijkraad. "In die rol ben je de ogen en oren van de buurt. Van alles wat er speelt, heb je weet."
Tegenwoordig woont hij in de Hof van Leijh. Dat bevalt goed, al voelt het anders. "Vroeger kwam ik elke dag dezelfde mensen tegen. Nu ben ik omringd door nieuwe gezichten, maar die worden ook alweer vertrouwd."

Uiterst boven: Herman als kind op het Hof van Egmond. **Boven:** de gesloopte woningen aan de Schipholweg. **Rechts:** Herman voor het appartementencomplex waar hij woont.

Cathy en haar broer

Cathy

“Mijn ouders verkochten naast chocola ook snoep **als trekdrop, en muizen, en ook gebak. Voor was de winkel en achter zat onze woonkamer.”**

Links: Cathy’s zus voor de tweedehandswinkel.
Rechts: Cathy’s ouders.

Cathy Steenkist (71) woont in het ouderlijk huis aan de Van Keulenstraat 59 in voormalige chocolaterie De Driesprong. “Er komen hier drie straten bij elkaar, vandaar de naam van dit hoekpandje.” Het bedrijf was van haar ouders. Ze verkochten naast chocola ook snoep als trekdrop, en muizen, en ook gebak. “Mijn vader was banketbakker en maakte zelf paaseieren met Pasen bijvoorbeeld. Voor was de winkel en achter zat onze woonkamer.”

TERUG

Na onder meer een periode in Parkwijk te hebben gewoond, keerde Cathy terug in het ouderlijk huis toen dat leeg kwam te staan. “Ik heb altijd gedacht dat ik nog een keer terug zou komen, puur uit nostalgie. Het gezellige buurtje sprak me aan, maar toen ik terugkwam was de sfeer totaal anders. Het is niet meer leuk. Er wonen ook geen bekenden meer. Wat er nu woont is niet mijn soort mensen. Normaal stel je je even voor als je ergens komt wonen, dat doen ze niet. Vroeger was er meer contact en zorgden we voor elkaar. We hadden een lage schutting. Tegenwoordig trekken ze alles op voor meer privacy. Het is alleen nog maar ik, ik, ik.”

STELEN

Als Cathy snoep bij zich had, had ze vriendinnetjes. Dat was een voordeel van de winkel. “Was ik jarig, dan trakteerde ik op school met een trommel vol snoep. Opeens konden alle kindjes wel netjes rechtop zitten in de klas. Ik ken nog verhalen van mensen die later tegen mijn vader zeiden dat ze vroeger aardig wat hadden gestolen uit onze winkel. Mijn vader hoorde kinderen wel eens voor de deur tegen elkaar zeggen: ‘Hij staat er’. Dan konden ze niets stelen. We hadden ook een kiosk op de Blauwe Brug in Heemstede, daar werkte hij veel. Mijn moeder stond voornamelijk hier in de winkel, maar moest het combineren met het huishouden. Ze kon niet de hele tijd opletten, het was makkelijker om bij haar wat te stelen.”

WINKELS

De snoepwinkel liep op een gegeven moment niet meer. Dat kwam door de supermarkten die ook snoep verkochten. De klanten bleven weg. “We gingen zelfgebakken patat verkopen. De hele familie hielp mee met aardappelen schillen. Nadat mijn moeder uitgleed over het vet van een gevallen frituurpan waren mijn ouders er klaar mee. Vervolgens gingen ze hier tweedehands spullen verkopen.”
Vroeger zaten er allerlei winkels in de buurt, vertelt Cathy. “Aan het einde van de straat zat een sigarenboer. Die man was blind, maar wist precies waar alles stond. Daarnaast zat kaasboer Stolwijk. Er zat nog een kaasboer, Van der Aar, die verkocht ook melk en eieren. Op een andere hoek zat slager Kuijk.

PAARD

Cathy kan zich herinneren dat er een keer een paard ontsnapte uit het slachthuis. “Die stond bij ons tegen het pand aan te trappen. Mijn vader dacht dat ze tegen de gevel aan het voetballen waren. Hij vroeg mijn moeder de kinderen weg te sturen. Dat was grappig. Ik had als kind geen idee dat het vlees op mijn bord van de dieren uit het slachthuis kwam. Dat ze daar geslacht werden, daar spraken mijn ouders niet over.” ■

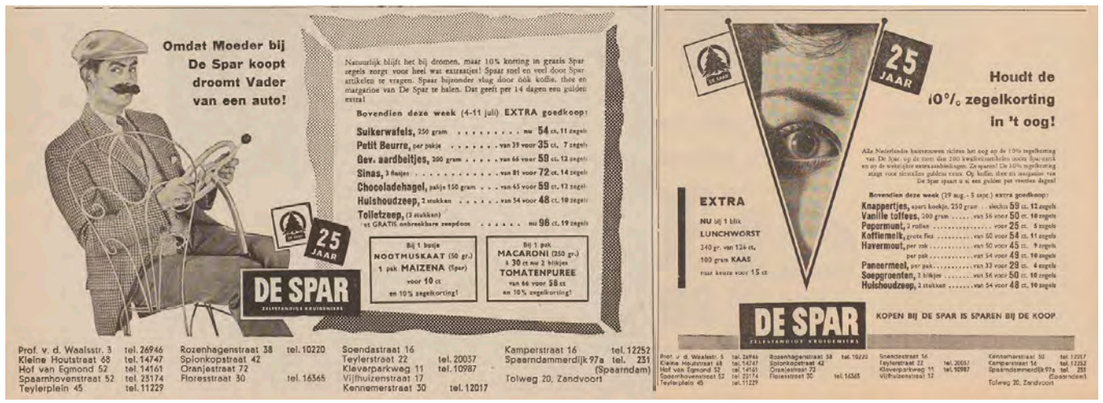

De fles werd helemaal ingepakt, **want niemand mocht zien wat hij bij zich had.**

‘Ga jij ff een half maatje bij Hooij halen?’ Met die woorden werd Herman Wijkhuisen (zie ook p. 41) door zijn opa op pad gestuurd om op de hoek bij Hooij een halve liter jenever te halen. De fles werd helemaal ingepakt, want niemand mocht zien wat hij bij zich had.

‘Doe je de groeten aan je opa?’, zei de winkelierster dan. Herman was een jaar of elf en als ze vanuit de woonkamer de winkel in kwam lopen, was hij behoorlijk onder de indruk van haar borsten.
Van de Spar kan Herman zich weinig herinneren. Hij heeft daar nooit boodschappen gedaan. Wel stuurde zijn moeder hem soms naar Van der Putten, ook aan het Hof van Egmond, om groente te halen. Hij vermoedt dat de Spar voor zijn moeder te duur was. Ook moest hij soms eerst lege flessen wegbrengen naar zuivelwinkel Lieshout. Van het statiegeld kon hij dan een onsje kaas mee terugnemen. ■

Dave en Ron

Dave Nouwens (54) nam in 2012 het bedrijf over van zijn vader Ron Quaars (80). Ron werkt nog steeds vier dagen in de week in de zaak. Ron: “We zijn in 1953 hiernaast op nummer 150 gestart. Mijn oom kocht dat pand en vestigde daar Schous de Bromkoning. We verkochten heel veel bromfietsen. Er zaten hier op de Zomervaart meerdere zaken op een rijtje.

VERHUIZEN

In 1970 verhuisde de zaak naar het nieuwe winkelcentrum van Schalkwijk. Ron: “Mijn oom dacht daar geld te verdienen. Toen het winkelcentrum verloederde zijn we weer naar de Zomervaart teruggegaan. Daar heb ik geen seconde spijt van gehad. Het is hier veel gezelliger dan in Schalkwijk.”
Volgens Ron was de sfeer vroeger in de Slachthuisbuurt en dan vooral op de Zomervaart heel gemoedelijk. “Het was een dorp binnen de stad. Nu is het gemêleerd, de wijk is samengesteld uit allerlei nationaliteiten. We spreken hier Engels, Turks en noem maar op, tenminste met handen en voeten. Dat heb je nodig om je eigen bestaan waar te maken. Dit is een ouderwetse fietsenwinkel waar we met onze handen werken. De Slachthuisbuurt is nog steeds een volksbuurt eigenlijk, er is niet veel veranderd. Sommige klanten ken ik al van toen ze klein waren. Die komen nu met hun kleinkinderen bij ons.”
Dave: “Ook komen hier ouders met hun zoon of dochter voor een scooter. Als hun kind wegrijdt staan pa en ma er angstig bij. Een paar jaar later komt datzelfde kind met vader en moeder binnen. Ze zijn inmiddels op leeftijd en willen een elektrische fiets. Dan staat het kind er angstig bij als ze wegfietsen. Omgekeerde wereld”, vertelt Dave lachend.
“De wijk had vroeger veel buurtwinkels, allemaal weg. Daar is de supermarkt voor in de plaats gekomen. Wij zijn er nog steeds.”
Ron: “Als fietsenmaker blijf je nodig.
We hebben in Haarlem al zestig jaar de Muggenronde. Kinderen fietsen dan een week lang in en om de stad. Wij hebben dat een periode gesponsord, daar hebben we nog petjes en shirts van. Als er voor de ronde kinderfietsen aangeschaft moesten worden, was het wel zo prettig als de ouders wisten waar ze die moesten halen. Bij ons dus.”

Dit is een ouderwetse fietsenwinkel **waar we met onze handen werken.**

DIVERS

Volgens Dave kende de Zomervaart nooit problemen. “Er zijn wel delen in de Slachthuisbuurt waar meer onrust is, maar op dit stuk is het prima. Dat komt doordat hier rustige, werkende mensen wonen, gemengd met pensionado’s. Iedereen kent en let op elkaar, zeker als er iets is. De klandizie is hier heel divers. Er komt hier import uit Amsterdam met geld en de oude bewoners met een kleine beurs.”

PRAATPAAL

Met sommige nieuwe bewoners had Dave in het begin wel wat moeite. “Die parkeren hun bakfiets voor de deur en denken dat ik het binnen tien minuten kan repareren. De oude bewoners zijn socialer en relaxter. Wij zijn niet alleen fietsenmaker, maar ook een praatpaal. Als iemand overleden is komen ze dat even vertellen. We hebben altijd een luisterend oor tussen de drukte door en vaak ook nog een antwoord.” Ron: “We nemen er de tijd voor.” Dave: “We zijn vriendelijk en behandelen klanten zoals we zelf ook graag behandeld willen worden.” ■

Hanna en Rien

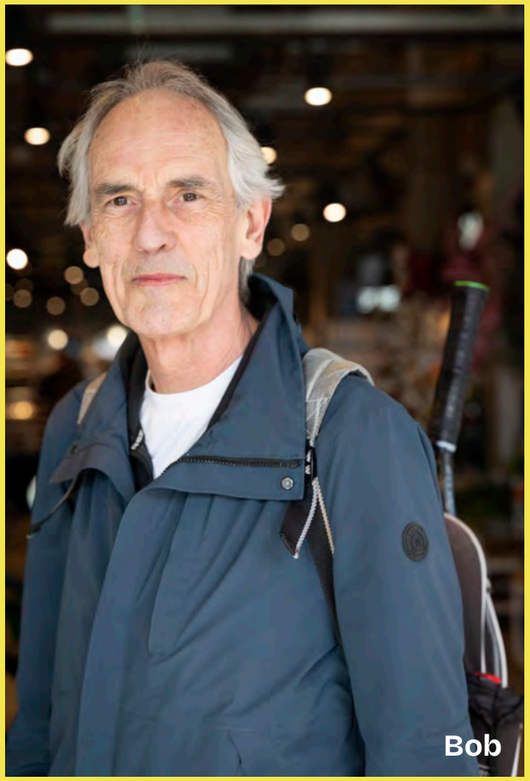
“We zagen de koeien, schapen of varkens **dikwijls door de straat lopen, op weg naar hun eindbestemming.”**

“Ik heb altijd een hekel gehad aan het slachthuis”, vertelt Rien (1945). “Thuis waren wij pro-dieren. Maar we woonden er vlakbij in de Merovingenstraat, dus we zagen de koeien, schapen of varkens dikwijls door de straat lopen, op weg naar hun eindbestemming. ’s Nachts, als het muisstil was in de wijk, hoorde ik de koeien op het slachthuisterrein loeien. Het gaf me een triest gevoel, die dieren die daar op hun dood stonden te wachten.”
Andere kinderen speelden vaak stiekem in het slachthuis, maar dat deed Rien niet. “Ik bouwde liever hutten op het braakliggende veld vlakbij. De een noemde dat het zandje, de ander het landje.”

HERKENNING

Kijkend naar oude foto’s valt Rien van de ene in de andere herkenning. “Zuivelbedrijf Egmond! Ach ja, daar moest ik vaak een onsje kaas halen. Dungesneden, want dan had je meer plakjes. En hier, die kapper die op de Noordestraat zat – die deed alles alleen maar met de tondeuse.” Riens vrouw Hanna kwam 58 jaar geleden in de Slachthuisbuurt wonen. Haar oog valt op een foto van een groentewinkel. “Echt een hele grote winkel was dat. Maar ja, ze hadden dan ook een hoop kinderen om te voeden.” ■

Bob

> **Bob** (71) verhuisde 2,5 jaar geleden vanuit Molenwijk naar een appartement aan de Prins Bernhardlaan. Hij is de buurt nog aan het ontdekken. “Alle straatjes zijn scheef, dus ik ben nog weleens de weg kwijt. Dan denk ik een tussendoorpaadje te nemen en sta ik opeens heel ergens anders. De route naar de binnenstad is ook vrij ingewikkeld, maar ik ben vanaf hier wel in een mum van tijd bij mijn tennisclub.”
Het dagelijkse leven speelt zich voor een deel letterlijk voor zijn deur af. “Ik woon aan een voetbalveld, dus er is altijd reuring”, zegt hij. “Maar echte ontmoetingen met mijn buren, daar heb ik er nog niet zoveel van. Of het moet het praatje in de lift zijn, als je toevallig samen naar boven of beneden gaat. Weet je trouwens wat ik echt mis in de buurt? Een goede slager.”

< **Johanna en Cristian:** “Wij zijn relatief nieuw in de Slachthuisbuurt, maar voelen ons hier inmiddels helemaal thuis. In 2021 kregen we de kans om het huis te kopen waarin we al een benedenwoning huurden. Die kans lieten we niet schieten. Na de aankoop zijn we flink aan het verbouwen gegaan. Een van de mooiste ontdekkingen was het hoge plafond dat jarenlang verborgen had gezeten. Toen we dit weer vrijlegden, kwamen ook de prachtige glas-in-loodramen beter tot hun recht. Het zijn details die herinneren aan de tijd waarin buurtcafés en kleine winkels het hart van de wijk vormden. Volgens oude verhalen deed ons pand vroeger dienst als biljartcafé.
De Slachthuisbuurt heeft een rijke geschiedenis. De wijk dankt haar naam aan het gemeentelijke slachthuis dat in 1907 werd geopend en jarenlang een belangrijke rol speelde in de ontwikkeling van Haarlem-Oost. Rondom dit bedrijvige terrein ontstond een hechte arbeiderswijk, waar generaties Haarlemmers hebben gewoond en gewerkt. Vandaag de dag is de sfeer gelukkig nog altijd gemoedelijk. We wonen hier met veel plezier. Het is een rustige buurt waar mensen elkaar kennen en naar elkaar omkijken. Eén keer per jaar komen de buren samen, maar ook tussendoor staat er altijd wel iemand klaar als dat nodig is.
Wat de Slachthuisbuurt voor ons zo bijzonder maakt, zijn de mensen én de verhalen. Het is een wijk waar je achtergrond er niet toe doet, maar waar het gaat om wie je bent. We genieten van oude foto’s en herinneringen uit de buurt en vinden het fascinerend om te zien hoe de wijk door de jaren heen is veranderd. Hoewel we nog geen foto’s hebben gevonden van de horecageschiedenis van ons eigen pand, hebben we wel veel historisch beeldmateriaal van de omgeving gezien.
Juist die combinatie van verleden en vernieuwing maakt de Slachthuisbuurt zo aantrekkelijk. Terwijl de wijk zich blijft ontwikkelen en historische gebouwen een nieuwe bestemming krijgen, blijft het karakter behouden. Dat wij daar nu zelf onderdeel van mogen zijn, voelt bijzonder. We schrijven niet alleen mee aan de toekomst van de wijk, maar wonen elke dag midden in haar verhaal.”

Patricia

Patricia met leerlingen van De Talenten: Shanya uit groep 6, en Joey en Kyano die nu naar de middelbare school gaan. Joey naar het Stedelijk Gymnasium en Kyano naar het Haarlem College.

< **Patricia Pijloo** (1966) is schooldirecteur van De Talenten, de school waar ze zelf op zat toen het nog de Mr. J.H. Thielschool was. “Het slachthuis was natuurlijk vlakbij. Ik herinner me dat we de klas eens niet uit mochten omdat er een stier was losgebroken en door de straten van de wijk rende. Dat kwam wel vaker voor. Wij vonden dat maar wat spannend. Er gebeurde dan wat.
Destijds was er een winkeltje op iedere straathoek. De bakker kwam langs de deuren, en de melkboer ook met zijn SRV-wagen. Bij de slagerij haalde je een plakje bloedworst, als snack. En bij groenteboer Weijers kocht je één appel – daar keek niemand van op. Er waren twee kappers, één daarvan had een ‘poedel-stoel’, een kinderstoel in de vorm van een poedel. En op de Zomervaart haalde je een ijsje bij Drift. Bij het boerderijtje van Dijkstal gingen we de koeien knuffelen.
‘s Zomers organiseerde speeltuin Kindervreugd een kamp. Dan gingen we met een bus vol kinderen en vrijwilligers op pad. Ik herinner me dat ik 6 jaar was, en natuurlijk ging ik mee.
Alle volwassenen in de buurt noemden we oom of tante. We speelden elke dag op straat. Tegenwoordig is dat veel minder. Er is ook minder plek voor, de buurt is helemaal volge-bouwd. In de plaats van die oude winkeltjes, staan nu flats.
Alleen in de oude wijk zie je nog de pleintjes en hofjes, een beetje zoals het vroeger was. Laatst was ik op bezoek bij iemand die in mijn oude straat woont. In mijn herinnering waren de tuinen daar énorm, maar nu vond ik het best een klein tuintje.”

Meester Thielschool aan de Karolingenstraat tijdens de sloop in 1984.

Anneke

^ Ze woonde in het Rozenprieel, maar **Anneke Nobel** (1948) ging er naar de meester Thielschool in de Slachthuisbuurt. “Mijn vader vond deze school beter dan die bij ons om de hoek. Daarom moest ik vier keer per dag een kwartier lopen om van huis naar school en terug te komen, met mijn kleine zusje op sleeptouw.
Ik kon goed leren, dus vond het leuk op school. In de zomervakantie kregen we een plant mee, waar we dan zes weken voor moesten zorgen. In september nam je hem weer mee terug naar school. De mooiste plant kreeg een prijs. Ik herinner me dat ik een Ster van Bethlehem meekreeg, maar weet niet meer of ik gewonnen heb. Sowieso was mijn moeder degene die hem water gaf.
In de jaren ’80 werd het schoolgebouw bijna helemaal afgebroken. Eeuwig zonde! Het oude gebouw was zo mooi en er kwam van die typische crisisjarenbouw voor terug.”

> Beste vriendinnen **Roelie** (39, links) en **Melissa** (45, rechts) zien elkaar zo’n beetje elke dag. “Hier ga ik nooit meer weg”, zegt Melissa. “Ik hou van deze buurt en van de mensen die er wonen. Mensen van het volkse slag. Zo zijn wij ook.”
Roelie: “Melissa en ik, wij doen alles samen. We zitten met een navelstreng aan elkaar vast vanaf het moment dat we elkaar ontmoet hebben. Dat is een jaar of vijf geleden, ik woonde toen net een jaar in deze wijk. Daarvoor woonde ik in Schalkwijk – dat is echt een heel andere omgeving. En daarvoor woonde ik ook in deze buurt, in de Hannie Schaftstraat.”
Melissa: “We leerden elkaar kennen bij Kindervreugd. We zaten aan tafel, samen met de andere moedertjes. Het klikte meteen. Sindsdien zijn we beste vriendinnen. We kennen heel veel mensen in deze buurt. Als ik met de hond loop, maak ik met iedereen even een praatje. Dit is ook een buurt waarin mensen samen een oogje in het zeil houden.”
Roelie knikt: “Veel mensen hebben inmiddels een deurbel met camera. Als er vreemde types door de wijk lopen, wordt er meteen een appje rondgestuurd. Dat gebeurt ook als er bijvoorbeeld dieren vermist zijn. Iedereen let echt een beetje op elkaar.”
Melissa: “Er zijn ook veel mensen die hier al heel lang wonen. Mijn oude buurvrouw vertelde vaak over de buurt hoe die vroeger was, dat er toen overal winkeltjes waren. Zij werkte haar hele leven bij bakker Verkerk, op de hoek van de Cornelis van Noordestraat en de Byzantiumstraat. Iedereen ‘kon’ haar. Ze zag alle buurtkinderen opgroeien: eerst kwamen ze aan hun moeders hand mee en later hadden ze zelf een bijbaantje bij de bakker.”

Roelie en Melissa

Rahime

< “Ik ben klassenmoeder bij basisschool De Talenten”, vertelt **Rahime** (49). “Mijn oudste zoon zat daar elf jaar geleden op school en nu zit mijn tweeling van tien er. Als klassenouder help je een handje bij alle activiteiten, zoals het versieren van de kerstboom of het maken van paasdozen. En als de klas ergens heen gaat, ga ik ook mee. Laatst zijn we naar het Teylers Museum geweest. Doordat ik zo betrokken ben, ken ik eigenlijk alle kinderen op school. En via hen ook de ouders.”
In haar eigen straat kent ze de meeste mensen wel. “We zeggen elkaar gedag en maken vaak een praatje op straat. Maar mijn Nederlands is niet perfect en ik ben vaak bang dat ik iets fout zeg. Daarom ga ik maar niet naar bijeenkomsten zoals buurtbarbecues.”

Anne Natalia en Jessica

^ “De korte lijnen die ik met buurtgenoten heb, vallen straks weg als mijn dochter naar de middelbare school gaat”, vertelt **Anne Natalia** (1981). “Nu kom ik nog dagelijks andere ouders tegen op het schoolplein en zit ik in de ouderraad. Maar hoe gaat dat straks? Mijn leeftijdsgroep valt een beetje overal tussen.”
Anne Natalia woont nu 9 jaar in de wijk. “Oorspronkelijk kom ik uit het oosten van het land en voordat ik naar Haarlem verhuisde, heb ik een tijd in Colombia gewoond. Na een relatiebreuk ben ik teruggekomen naar Nederland. Mijn dochter was toen drieënhalf. Gelukkig heb ik een tante in deze buurt, maar verder kende ik hier echt niemand. Inmiddels is mijn netwerk wat groter, maar wel veel via de school, zoals Jessica”

Densi

< **Densi** (55) woont in een van de oudere huizen in de wijk. Ze heeft een leuke voortuin waar ze veel in werkt. “Ik zit graag met mijn handen in de aarde. Als ik in de voortuin aan de slag ben, ben ik harstikke gelukkig. Voorbijgangers blijven vaak even staan om te vertellen dat ze mijn tuin mooi vinden. Zo zorgt de tuin ook voor een beetje aanspraak.”

Tamara Sterman, directeur van 37PK aan het werk met de kinderen.

Workshop muurschildering

Wat zouden kinderen graag op de muurschildering willen zien? Tijdens een workshop op basisschool De Talenten gingen we samen aan de slag om dat te ontdekken. De kinderen kregen de vrijheid om zelf te bedenken hoe ze zichzelf met maskers op de muur zouden willen afbeelden. Sommigen hadden al een duidelijk beeld voor ogen van hoe de muurschildering eruit zou moeten zien.

JOUW DROOMWINKEL IN DE WIJK

"Als jij een winkel zou mogen openen in de Slachthuisbuurt, wat zou je dan verkopen?" Met die vraag gingen bewoners van de Slachthuisbuurt en het Hof van Leijh aan de slag tijdens de workshop met kunstenaar Floor Sabelis.

Boven: Floor Sabelis en bewoner Margriet (rechts), die deel uitmaakte van de kunst-commissie van de gemeente.
Onder: Fred, Johanna, Floor, Silvana.

De antwoorden liepen uiteen: een dieren-winkel, een slager, een gezellig koffietentje, een fietsenzaak of juist een winkel vol mooie blouses. Er ontstond een kleurrijke verzameling van voorwerpen. De bewoners knipten en versimpelden vormen, waarbij ze hun ideeën terugbrachten tot de essentie. Ondertussen kwamen er veel verhalen naar boven: verhalen over hoe het vroeger was in de buurt, over winkels die er ooit stonden en over herinneringen die mensen met de plek verbinden. Zo vertelt Paul (met de blauwe pet) dat hij nog weet hoe de koeien in optocht langs de Zomervaart liepen naar het Slachthuis. Hij knipt een koe omdat hij graag een goede slager in de buurt zou willen.

Met behulp van een overheadprojector schoof Floor de beelden over elkaar heen. Zo ontstonden de eerste composities, waarin de losse vormen en ideeën van de bewoners samenkwamen. Deze eerste schetsen vormden de basis voor het verdere ontwerp van de mural.

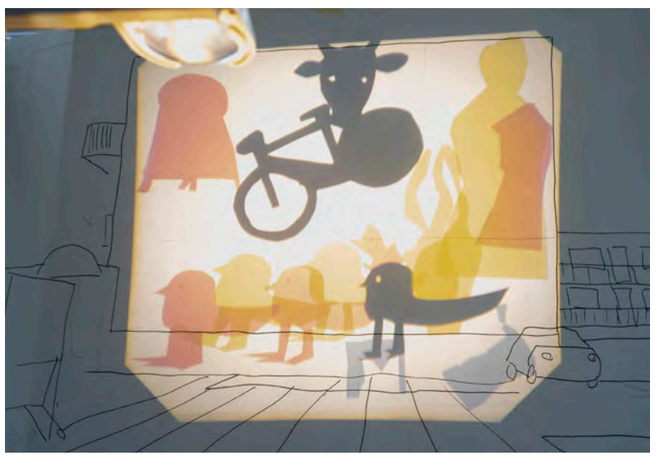
Floor, Paul, Debby, Margreet, Silvana en Johanna

Dirk, Margreet en Eugene die uitkijken op de muur, Margriet (staand) en Paul.

"Als jij een winkel zou mogen openen wat zou je dan verkopen?" **Met die vraag gingen bewoners aan de slag tijdens de workshop met kunstenaar Floor Sabelis.**

Van verhalen naar een **muur-schildering**

Floor Sabelis is de kunstenaar die van 37PK de opdracht kreeg om met de verhalen uit de Slachthuisbuurt aan de slag te gaan.

"In de afgelopen maanden zijn via workshops en interviews van Stichting Kapsalon bij bewoners herinneringen opgehaald over de Slachthuisbuurt. Er kwamen veel verhalen op over de kleine winkeltjes die vroeger op de straathoeken zaten: de bakker, kruidenier, slager en fietsenmaker. Maar de herinneringen van veel van de oudere bewoners aan de dieren die vroeger door de straten liepen - ontsnapt, of onderweg naar het slachthuis - spraken ook erg tot mijn verbeelding. Echt lokale geschiedenis, en vrij uniek voor deze buurt.

Deze schetsen zijn voor de aankomende muurschildering op de hoek Schipholweg-Merovingenstraat, de plek waar vroeger het boerenlandschap buiten Haarlem grensde aan de woonbuurt. Het slachthuis was een zeer belangrijk en levendig 'centrum', evenals de naamgever en werkgever van de buurt; maar ook een eindbestemming voor de dieren die erheen werden gebracht. Ik wil deze dieren (in dit geval koeien) in een vrij moment vastleggen. Om zo de dieren die de mensen hier hebben gevoed, gekleed en werk hebben geboden te eren en terug te brengen in het straatbeeld."

"De herinneringen aan de dieren die door de straten liepen - **ontsnapt, of onderweg naar het slachthuis - spraken erg tot mijn verbeelding.**"

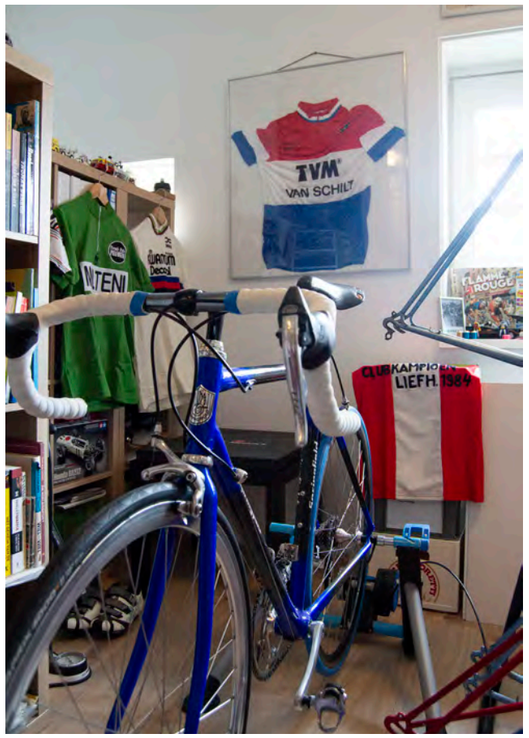

Tamara Sterman, directeur van 37PK, Platform voor Kunsten:

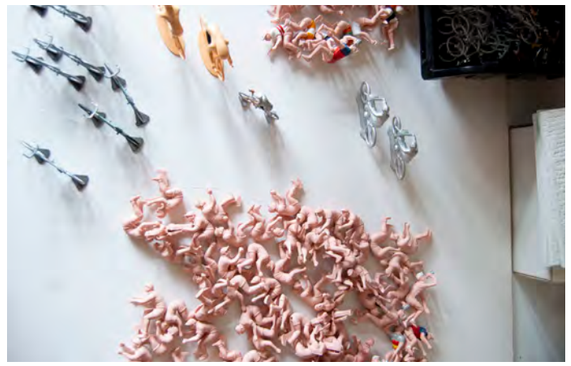
"Muurschilderingen zoals we ze nu meestal tegenkomen - realistische taferelen, abstracte kleurexplosies, stripachtige scènes en alles daartussenin - vinden hun basis in de oorspronkelijke graffiti en street art. Via de spuitbus lieten jongeren van zich horen: mensen die de noodzaak voelden een boodschap achter te laten, te laten weten dat zij er ook zijn. Meestal begonnen zij niet vanuit een kunstachtergrond, maar door zich te meten met anderen en te willen uitblinken, ontwikkelden velen zich tot kunstenaars.
Vanuit de kunstwereld ontstond interesse in wat deze graffitikunstenaars deden: werken in de publieke ruimte, het werk laten opgaan in de stedelijke omgeving, direct contact met omwonenden en passanten. Ook andere kunstenaars ontdekten de muurschildering zo als manier om met hun kunst dicht bij mensen te komen. De wereld van de murals is daardoor nu heel divers, met uiteenlopende stijlen en aanpakken.
Toen in 2023 op de Nagtzaamstraat twee muurschilderingen door Munir de Vries werden gerealiseerd, vanuit een initiatief van Stichting Kapsalon in samenwerking met 37PK, sloeg dat aan bij Haarlemse gemeenteraadsleden. Er werd een motie aangenomen om meer muurschilderingen te realiseren, met name in Haarlem-Oost en Delftwijk, waar nog weinig kunst op straat te zien was. Daaruit komen in 2026 vijf nieuwe murals: twee in Oost en drie in Delftwijk, met vijf verschillende kunstenaars en aanpakken.
Voor het parkeerdek van de Albert Heijn is Floor Sabelis geselecteerd. Met diens vriendelijke stijl en kracht om complexe verhalen te vertalen, past het werk van deze kunstenaar goed bij de opgave om de historie van de Slachthuisbuurt te verbeelden. Voor het ontwerp liet de kunstenaar zich inspireren door de naamgever van de buurt - het Slachthuis - en vooral de dieren die daarheen gebracht werden. Met de mural krijgen zij een plek terug in de buurt."

Tamara Sterman en Marisa Beretta bij de onthulling van de mural van Munir de Vries.

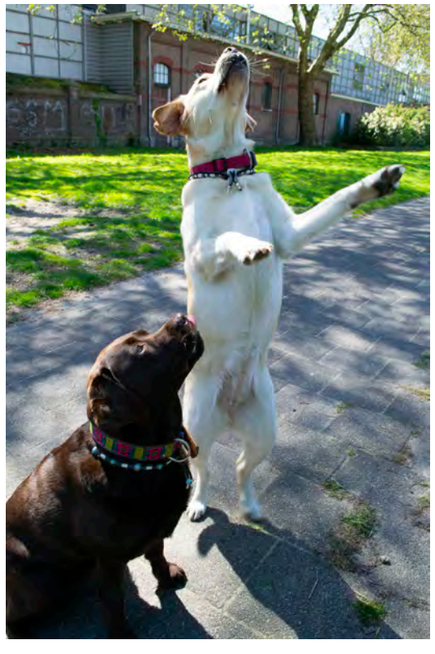

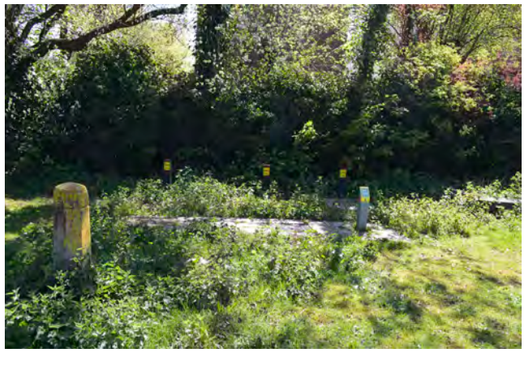
Foto's gemaakt door bewoners tijdens de workshops van fotograaf Marisa Beretta. **Boven:** in het 'museum' van Piet (zie p. 30) waar alles in het teken van racefietsen staat, **Beneden en rechts**: Fotograferen in de buurt. Wat valt ons op, wat komen we spontaan tegen, wat zien we als we echt kijken?

Met dank aan fotografen Joanne, Lilian, Margriet, Anne Natalia, Anneke, Debby, Hannah, Fred en Piet.

stichtingkapsalon.nl

KAPSALON

waar verhalen samenkomen